STOCKHOLMS LÄNS
IDIOTANSTALT
1884.

1% av alla åldrar = 75.000

3% av alla barn

ca. 1/4 MILJ.

3% = 5½ milj.

GRUNDSKOLA

25.000 u-störda barn under 16 år

HJÄLP-SKOLA

LÄRO-VERK

ca. 5.000 vårdbehövande

SÄR-SKOLA

SYSSELSÄTTNING

UNIVERSITET HÖGSK. o.likn.

SKYDDAD VERKSAMHET

VÅRD

SKR-SKOLE-BARN

ARBETS-TRÄNING

TELLIGENS-OT = I.K.

ANTAL MÄNNISKOR

< 20 · 20 · 30 · 40 · 50 · 60 · 70 · 80 · 90 · 100 · 110 · 120 · 130

IDIOT

IMBECILL

SVAGT BEGÅVAD

NORMAL-BEGÅVAD

VÄL-BEGÅVAD

ÖVER-BEGÅVAD

OBILDBAR

MORON

EPENDENT

TRAINABLE

DEBIL

EDUCABLE

Sinnesslöanstalter.	Årsberättelse 1945	
1. Agnesfrid, Hindby	+	
2. Aspa, Hasslerör	+	
3. Askersund (Skolhemmet f.sslöa)	~~Ekon redog.~~ —	
4. Backagården, Finja	+	
5. Bergshyddan; Smålands Taberg	+	
5a. Bergåsa, Läggesta	+	
6. Betaniahemmet, Askim	+	
7. Betesda, Flisby	+	
8. Biskopsbo, Sävsjö	+	
9. Björkebo, Fagersjö	Ekon. redog. —	✓
10. Björkliden, Kortebo	+	
11. Björknäs, Bräcke	+	
12. Björksäter, Smålands-Taberg	+	
13. Björkåsen, Glava.	+	
14. Bodaborg, Viskan	+	
15. Brattbygård, Vännäsby	+	
16. Bredablick, Värnamo	+	
17. Brogården, Umeå.	+	
18. Brotorp, Hidingebro	+	
19. Charlottendal, Gnesta	+	
20. Dalary, Tenhult	+	
21. Dyne gård, Strömstad	+	
22. Vårdhemmet i Dänningelanda	+	
23. Ebenezer, Jönköping.	+	
24. Ekeliden, Tyringe	+	
25. Ekhagen, Karlshamn	+	
26. Fridhem, Hässleholm		vS
27. Fridhem, Vaggeryd	+	
28. Furuberg, Smålands-Taberg	+	
29. Furuhagen, Bräcke	+	
30. Furuliden, Ingelstad	+	
31. Anna Geijers minne, Uppsala	+	
32. Georgshill, Hörby	+	
33. Gevågs vårdhem, Gevåg	+	
34. Granebo, Västerhaninge	+	
35. Haga vårdhem, Enköping	+	
36. Haggården, Hedemora	+	

37. Hallagården, Heberg	+	
38. Hammarbo skolhem, Tungelsta	+	
39. Helgesta, Grillby	Redog fr först —	V
40. Hinseberg, Frövi	+	
41. Holmsborg, Lagan	Ekon redog. —	V
42. Hyddan, Norberg	+	
43. Håkanstorp, Malmö	+	
44. Häckelsta, Malmköping	+	
45. Höghammar, Bollnäs	+	
46. Höglunda, Grävsnäs	+	
46 a. Flora, Järpås	+	
47. Johannesberg, Mariestad	+	
48. Karlsberg, Gävle	+	
49. Karlslund, Upplands-Väsby	+	
50. Karlsvik, Södertälje	+	
51. Klovasten Ulvåker	+	
52. Kullebo, Stehag	+	
53. Lidiro, Orsa	+	
54. Liljestad, Söderköping	+	
55. Lindängen, Kulladal	+	
56. Locknegården; Lockne	+	
57. Anstalt f.blinda m.komplic.lyte, Lund	∪	
58. Lättarp, Forserum	+	
59. Löt, Malmby	+	
60. Lövsätra, Nygård, Bro	+	
61. Majgården, Gnesta	+	
62. Majgården, Horda	+	
63. Marieborg, Askersund	+	
64. Möllevågshem, Lund	+	
65. Nannylund, Eksjö	+	
~~66. Norrtorp, Sköllersta~~	—	
67. Nyhem, Hälsingborg	+	
68. Näs vårdhem, Näs bruk	+	
69. Oppeby, Nyköping	+	
70. Osby vårdhem, Osby	+	
71. Rickomberga- Håga, Uppsala	+	
72. Rickomberga- gård, Uppsala	+	
72 a. Ringvik, Höör	+	
73. Rinkesta vårdhem, Ärla	+	

74. Rönneholms slott, Stehag	+	
74a. Rönås, Pjärsjölagård.	+	
75. Rörstrands arbetshem, Stockholm	+	
76. Statens uppfostringsanstalt för gossar, Salbohed	+	
77. Schedevi, Opphem	+	
78. Sjövik, Tjockö, Gräddö	+	
79. Vårdhemmet Skansen, Lödöse	+	
80. Skogsfrid, Linköping	+	
81. Slagsta, Kitja	+	
82. Sofielund, Strömsholm	+	
83. Solbacken, Smålands Bursryd	+	
84. Solhem, Sävsjö	+	
85. Solvik, Valla	+	
86. Stampaholm, Karlshamn	+	
87. Stockholms läns skol- och vårdhem, Uppl.Väsby	+	
88. Storängen, Söderköping	+	
89. Stretered, Kållered	+	
90. Strömsör, Håknäs	+	
91. Sävstaholm, Vingåker	+	
92. Söderhaga, Drevviken	+	
93. Tallbacka, Smål.Taberg	+	
94. Tallheden, Råneå	+	
95. Tallebo, Horda	+	
96. Tallerröd, Strömsfors	+	
97. Tallåsen, Tollarp	+	
98. Tjället, Nävragöl	+	
99. Torsby, Hemmestavik	+	
100. Ulleberg, Karlstad		
101. Vallbostrand, Vallentuna	Redog fr-förest —	✓
102. Vartorp, Gamleby	+	
103. Vasshammar, Hammar	+	
104. Vilhelminahemmet, Växjö	+	
105. Vilhelmshöjd, Värnamo	+	
106. Vrå, Alsike	+	
107. Stat.anstalt f.sslöa flickor Vänersborg	+	
108. Värend, Väckelsång	+	
109. Värnhem, Norrköping	+	
110. Årsta, Stockholm 9	Redog fr förest —	✓

111. Älvby, Dalboda	+	
112. Älvdalen, Åled	Behöver ej besökas	
113. Öringe, Genevad	— " " —	
114. Östanby, Gusselby	+	
114a. Överby vårdhem, Rotebro.	+	
115. Sthlms läns vårdhem, Österhammar	+	
Epileptikeranstalter.		
200. Erstagården, Saltsjö- Nacka.	+	
201. Ervalla Epileptikerhem, Ervalla	+	
202. Granudden, Härnösand	+	
203. Margarethahemmet, Knivsta	+	
204. Skogsudden, Korsnäs	+	
205. Staberg, Korsnäs	+	
206. Stora Sköndals epileptikeranstalt, Södertörns villastad	+	
207. Sätoftahemmet, Höör	~~Ekan redag~~ —	
208. Sönnarslövsgården, Ö. Sönnarslöv	+	
209. Röingegården, Hässleholm	+	
210. Rönneholmshemmet, Höör	+	
211. Vilhemsro, Jönköping	+	
Externat.		
300. Stockholm. §	~~Ekan redag~~ —	
301. Göteborg	+	
302. Norrköping.		§
303. Hälsingborg.	~~Ekan redag~~ —	
306. Malmö		
Psykopathem.	~~Ekan redag~~ —	
400. Mellansjö skolhem, Täby		
401. Skärsbo barnhem, Alingsås		
402. Råbylunds skolhem, Lund		
403. Myrornas barnhem, Frölundaborg		
Sinnessjukhus:		
500. Källshagens sjh, Vänersborg		
501. Salberga sjh, Sala.		
502. Vipeholms sjh, Lund		
503. Västra Marks sjh, Örebro		

Inkomster och utgifter vid sinnesslö- och epileptikeranstalter år 1944.

	Inkomster, kr.			Utgifter för driften, kr.			Genomsnittlig kostnad per vårdplats/år
	Summa	Statsbidrag	Avgifter	Summa	Avlöningar	Kosthåll	
Sinnesslöanstalter	**12 151 738**	**3 479 781**	**8 202 579**	**13 192 035**	**4 410 475**	**3 538 175**	**1 564**
Kommunala anstalter { internat . .	6 685 562	1 686 621	4 228 224	6 750 929	2 357 617	1 743 218	1 689
Kommunala anstalter { externat . .	205 509	55 900	425	205 509	185 070	8 766	875
Enskilda anstalter . . .	6 260 667	1 737 260	3 973 930	6 235 597	1 867 788	1 786 191	1 484
Epileptikeranstalter . .	**1 782 653**	**746 222**	**874 967**	**1 766 445**	**879 475**	**358 825**	**2 010**
Statens anstalt för fallandesjuka	607 685	448 072	159 612	607 685	435 387	79 571	2 737
Enskilda anstalter . . .	1 174 948	298 150	715 355	1 158 760	444 088	279 254	1 764

5. Anstalter för psykopatiska och nervösa barn.

Enligt kungl. kungörelsen den 4 juni 1937 lämnar staten bidrag till barnhem (skolhem) för psykopatiska och nervösa barn. Här nedan hava gjorts ett par siffersammmanställningar av inkomna rapporter från dylika anstalter år 1944.

Antal platser och vårddagar samt omsättning vid skolhem år 1944.

Skolhem	Antal[1] vårdplatser d. 31/12	Under året intagna g.	Under året intagna fl.	Under året utskrivna g.	Under året utskrivna fl.	D. 31/12 befintliga g.	D. 31/12 befintliga fl.	Vårddagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade per dag	Högsta antal någon dag vårdade	Dagavgift kr.
Mellansjö, Täby	47	10	8	10	6	31	17	17 298	47	50	4·—
Råbyholm, Lund	24	5	2	3	2	19	4	7 753	21	23	2·—
Frölundaborg, Göteborg	34	15	2	14	2	29	5	12 369	34	34	3·—
Skärsbo, Alingsås . . .	22	10	—	9	—	22	—	8 141	22	24	3·—

Inkomster och utgifter vid skolhem år 1944.

Skolhem	Inkomster, kr. Summa	Vårdavgifter	Statsbidrag till driften	Statsbidrag till lärare	Från enskilda	Utgifter för driften,[2] kr. Summa	Därav avlöning	Därav kosthåll	Per vårddag	Övriga utgifter
Mellansjö, Täby	**127 892**	69 253	34 238	24 302	71	**130 795**	65 467	27 285	7·58	—
Råbyholm, Lund	**40 998**	15 506	15 506	9 386	—	**43 620**	17 379	12 636	5·63	—
Frölundaborg, Göteborg	**79 702**	35 270	24 476	11 840	8 000	**84 363**	34 180	18 942	6·82	—
Skärsbo, Alingsås . . .	**62 579**	24 380	16 286	13 973	—	**63 820**	26 079	13 879	6·86	—

[1] Enligt vilket statsbidrag utgår. — [2] Frånsett utgifter för hyror, nybyggnader, underhåll av fastigheter m. m.

Kungl. Medicinalstyrelsen
[redacted]

9/5/3

Exp.

Redogörelse till Kungl. Medicinalstyrelsen för inspektion av sjukvården vid Vipeholms sjukhus i Lund förrättad av undertecknad, Brundin den 19 februari 1940.

Vid inspektionen närvarande sjukhuschefen, överläkaren Hugo Fröderberg och extra - läkaren Lisa Agerup-Andersson.

Närmast föregående inspektion verkställdes av mig den 12 juni 1939.

Beläggningen den 19 februari 1940.

Å sjukhuset	650	män	163	kvinnor	summa	813
Försöksutskrivna	7	män	3	"	"	10
	657		166			823
Exspektanter	141	"	125	"	"	266
Sedan förra inspektionen intagna	30	"	12	"	"	42
Därav från annat statens sinnessjukhus	-		-			-
Sedan förra inspektionen utskrivna	13	"	9	"	"	22
Därav döda	11	"	3	"	"	14

Den 19 februari 1940.

Uppevarande	528	"	129	"	"	657
Sängliggande av psykisk orsak	58	"	16	"	"	74
Sängliggande av somatisk orsak	64	"	18	"	"	82
Arbetande	332	"	84	"	"	416
Osnygga av I graden	26	"	21	"	"	47
" " II "	4	"	2	"	"	6
" " III "	1	"	-	"	"	1
" " IV "	-	"	-	"	"	-
Tvångsmedel handskar	4	"	3	"	"	7
" mufftröja	-	"	1	"	"	1
" bälte	-	"	3	"	"	3
" isolering	-	"	1	"	"	1

Granskningen av intagningshandlingarna gav ej anledning till anmärkning.

Händelser som avses i 34 § stadgan angående sinnessjukvården hade inte inträffat vid sjukhuset.

Det somatiska hälsotillståndet hade varit relativt gott.

Följande patienter begärde hos mig utskrivning men fann jag i samtliga fall ej anledning till åtgärd från min sida.

[redacted]

Stockholm den 29 februari 1940.

Otto Brandt

Överinspektör för sinnessjukvården i riket.

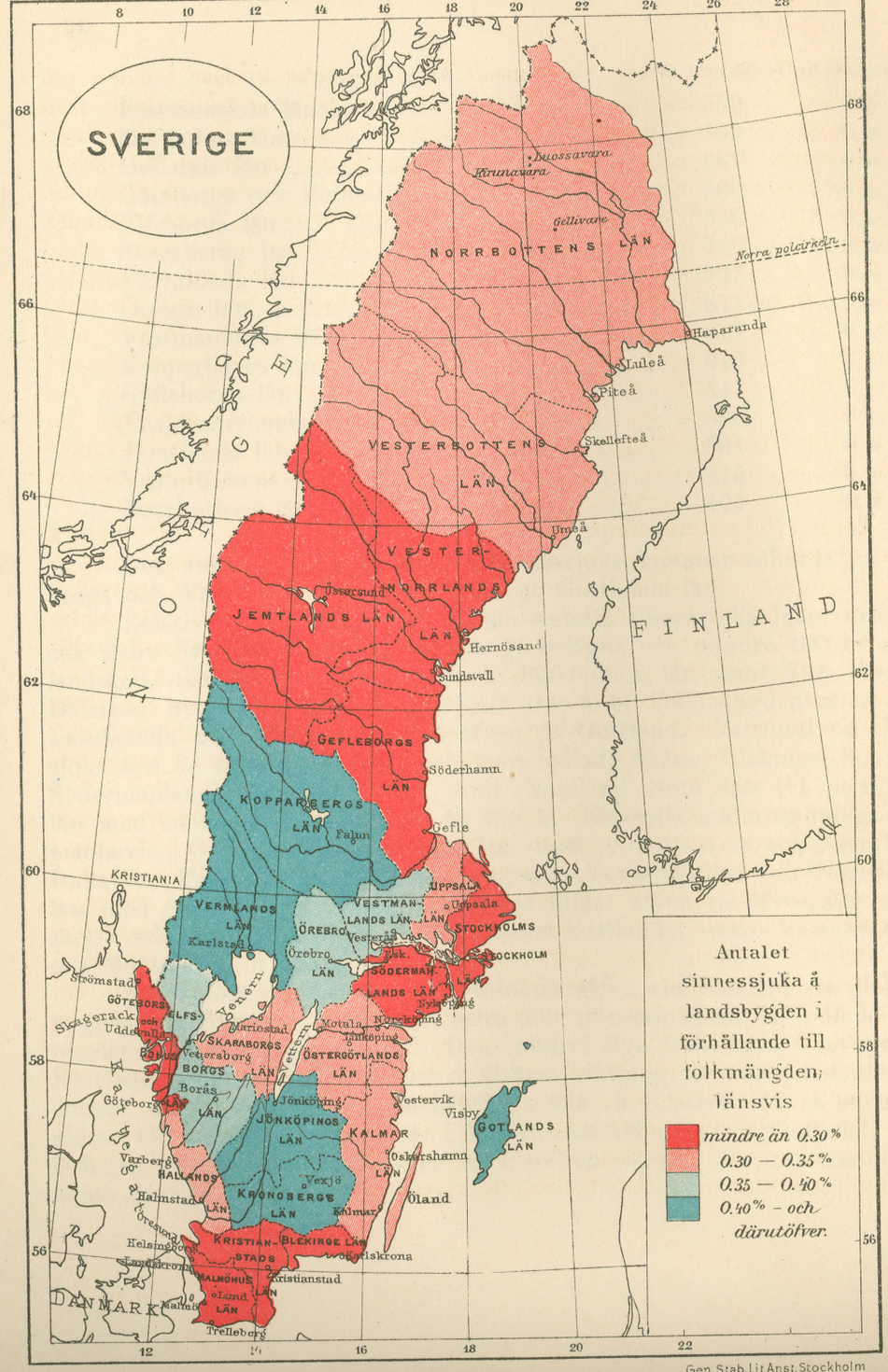

Gen. Stab. Lit. Anst. Stockholm

Bifogade karta öfver frekvensen af sinnessjuka utvisar således, om man frånser lappmarkerna och längre söderut belägna fjälltrakter, från hvilka inga särskilda uppgifter hafva kunnat vinnas, i sina hufvuddrag en förvånande öfverensstämmelse med en geologisk karta, en höjdkarta, en folktäthetskarta och en karta öfver den odlade jordens utsträckning. Man finner områden af högre frekvens i trakterna af äldre geologisk formation, större höjd öfver hafvet, mindre folktäthet och mindre odlad jord d. v. s. i Smålands, Dalarnas och Värmlands skogsbygder, områden af måttlig frekvens i gränstrakterna mellan dessa bygder samt de geologiskt yngre, lägre belägna, tätare befolkade, på odlad jord, eller (i Norrland) industriella anläggningar relativt rika slättbygderna rundt landets kuster och omkring de stora sjöarna, hvarest den minsta frekvensen är till finnandes. Då hvarje län här måste behandlas såsom ett helt, kan naturligtvis öfverensstämmelsen icke påvisas i detalj, men någon direkt motsägelse kan å andra sidan ej spåras annat än beträffande Gottland, hvarest man skulle väntat en mindre frekvens.

Antalet sinnessjuka i städerna.

Enligt folkräkningsuppgifterna för den 31 december 1900 uppgick antalet sinnessjuka i rikets samtliga städer till 1,649. Vid undersökningen hafva dessutom anträffats 1,086 sinnessjuka, hvarjämte genom uppgifter från hospital, asyler etc. kännedom vunnits om ytterligare 720. Å andra sidan hafva 186 såsom sinnessjuka angifna personer afförts såsom tillfrisknade (61), aflidna (17), tillhörande annan kommun (49), å obekant ort vistande (2) eller »obefintliga» (57). Enligt undersökningen var alltså den 31 december 1900 *det verkliga antalet sinnessjuka i rikets städer 3,269 eller 98,2 % mera än hvad i folkräkningsuppgifterna angifvits och utgörande 0,296 % af folkmängden.*

Fördelningen på de olika länen af de sinnessjuka i städerna synes på förhand kunna antagas vara utan intresse; de omständigheter, som, enligt hvad som ofvan anförts, torde vara af en viss betydelse för frekvensen af sinnessjuka i olika delar af rikets landsbygd, äro gifvetvis utan väsentlig betydelse i städerna, hvilka sins emellan — under för öfrigt jämförliga förhållanden — torde vara hvarandra tämligen lika, oberoende i hvilken landsdel de äro belägna. Verkställda beräkningar hafva äfven gifvit vid handen, att frekvensen af de sinnessjuka i städerna — beräknad länsvis — visserligen företer ungefär lika stora växlingar som å landsbygden, men att förstnämnda växlingar alls icke sammanfalla med de senare och icke heller i annat hänseende synas förete någon regelmässighet.

Däremot kunde man vänta, att städernas *folkmängd* hade ett visst inflytande på frekvensen af sinnessjuka. Nedanstående tablå utvisar hvad undersökningen i detta hänseende gifvit vid handen.